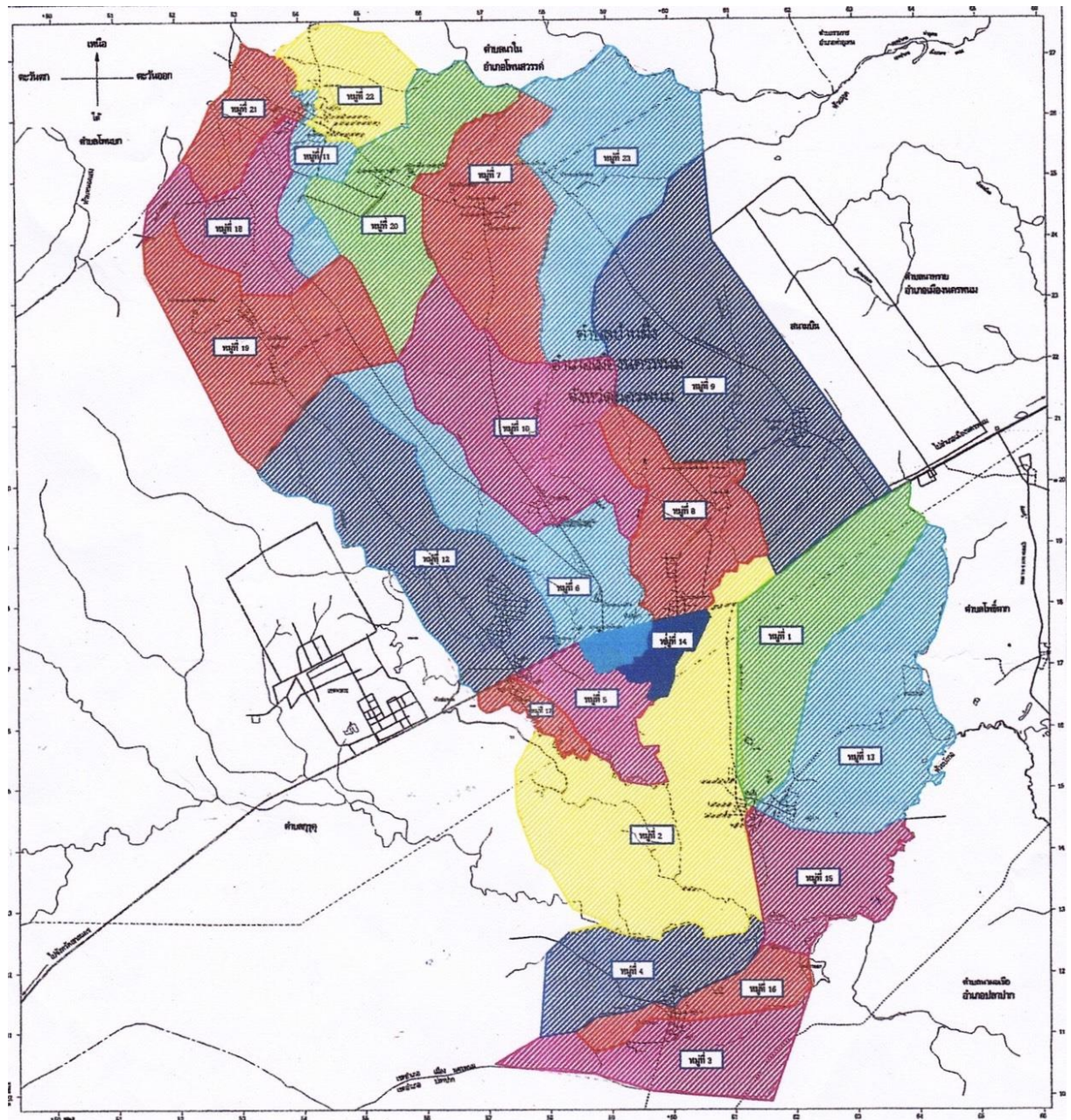

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปของตำบลบ้านฝาง

๑. ประวัติความเป็นมา

คำขวัญตำบลบ้านฝั้ง

“ห้วยส้มโองามสง่า ตระการตาบุญบังไฟ
สวยสดใสสาวเผ่าตาด ตลาดชุมชนสามัคคี
ถิ่นปลูกข้าวพันธุ์ดี ท่องวิถีวัฒนธรรม”

วิสัยทัศน์

“การศึกษาก้าวไกล อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เศรษฐกิจสดใส ชุมชนปลอดภัย ใส่ใจสุขภาพ เชื่อมมิตรภาพสู่อาเซียน”

พันธกิจ

“อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทตาด ปลูกข้าวพันธุ์ดี เศรษฐกิจรุ่งเรือง”

ตำบลบ้านฝั้ง เดิมพื้นเพดั้งเดิมประชาชนอพยพมาจากประเทศลาว และส่วนหนึ่งอพยพมาจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ ตามลำดับ ด้านประเพณีดั้งเดิม เช่น บุญกองข้าว บุญมหาชาติ บุญข้าวประดับดิน บุญบังไฟ เป็นต้น

๒. สภาพพื้นที่ของตำบล

พื้นที่ของตำบลบ้านฝั้ง ประมาณ ๑๑๓.๙๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗๑,๒๐๐.๑๗ ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดตำบลโพนบก	อำเภอโพนสวรรค์	จ. นครพนม
ทิศใต้	จดตำบลนามะเขือ	อำเภอปลาปาก	จ. นครพนม
ทิศตะวันออก	จดตำบลโพธิ์ตาก	อำเภอเมือง	จ. นครพนม
ทิศตะวันตก	จดตำบลกुरुคุ	อำเภอเมือง	จ. นครพนม

๓. ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ในตำบลบ้านฝั้งเป็นพื้นที่ราบสูง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาตามฤดู และปลูกยางพารา แต่พื้นที่ส่วนใหญ่มีปัญหาแหล่งน้ำตื้นเขิน มีน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตรนอกฤดูขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

๔. ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นมรสุม ๓ ฤดู คือ			
- ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์	ถึง	เดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน	ถึง	เดือนกันยายน
- ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม	ถึง	เดือนมกราคม

๕. การคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

หมู่บ้านตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองนครพนม ๑๕ กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัด ๑๘ กิโลเมตร เดินทางจากหมู่บ้านถึงอำเภอประมาณ ๑๕ นาที และถึงจังหวัดประมาณ ๒๐ นาที การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและตำบลมีความสะดวก เส้นทางส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตและถนนลาดยางเป็นบางส่วนส่วนการติดต่อกับอำเภอและจังหวัด ใช้เส้นทางนครพนม – สกลนคร

๖. จำนวนประชากร

จำนวนประชากร แยกเป็น เพศชาย ๘,๓๑๐ คน เพศหญิง ๘,๒๕๐ คน รวม ๑๖,๕๖๐ คน
จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านผึ้ง มีทั้งหมด ๒๓ หมู่บ้าน (ข้อมูล จปฐ.ปี ๒๕๖๑)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร		จำนวน ประชากร รวม	หมายเหตุ
			ชาย	หญิง		
๑	บ้านผึ้ง	๙๙	๑๙๔	๒๐๒	๓๙๖	
๒	บ้านผึ้ง	๒๐๓	๓๓๒	๓๑๖	๖๔๘	
๓	วังกระแสะ	๑๘๖	๒๙๑	๓๓๕	๖๒๖	
๔	วังกระแสะ	๑๒๑	๑๙๙	๒๔๕	๔๔๔	
๕	นาโพธิ์	๑๔๑	๒๔๙	๒๕๔	๕๐๓	
๖	นามน	๑๘๔	๒๕๑	๒๘๗	๕๓๘	
๗	ดงสว่าง	๑๕๔	๒๘๒	๒๕๙	๕๔๑	
๘	เทพพนม	๑๔๕	๒๐๒	๒๑๕	๔๑๗	
๙	ดอนม่วง	๒๒๔	๓๖๗	๓๗๕	๗๔๒	
๑๐	สุขเจริญ	๑๘๔	๓๒๒	๓๒๘	๖๕๐	
๑๑	หนองปลาตุก	๘๓	๑๖๗	๑๘๖	๓๕๓	
๑๒	นาโพธิ์	๑๗๒	๒๙๘	๓๑๙	๖๑๗	
๑๓	บ้านผึ้ง	๒๗๔	๔๙๓	๕๓๒	๑๐๒๕	
๑๔	เทพพนม	๙๑	๒๐๑	๑๗๘	๓๗๙	
๑๕	บ้านผึ้ง	๒๐๑	๓๙๐	๓๔๕	๗๓๕	
๑๖	วังกระแสะ	๑๓๔	๓๒๒	๓๔๗	๖๖๙	
๑๗	นาโพธิ์	๑๔๔	๑๗๙	๑๙๖	๓๗๕	
๑๘	หนองปลาตุก	๑๑๑	๒๕๗	๒๕๗	๕๑๔	
๑๙	น้อยนาคำ	๑๗๙	๓๔๗	๓๐๙	๖๕๖	
๒๐	หนองปลาตุก	๑๒๑	๒๔๓	๒๐๗	๔๕๐	
๒๑	หนองปลาตุก	๑๑๓	๒๓๒	๒๐๙	๔๔๑	
๒๒	หนองปลาตุก	๑๔๘	๒๖๕	๒๓๑	๔๙๖	
๒๓	หนองเดินพัฒนา	๑๓๐	๒๐๑	๑๘๒	๓๘๓	
รวม		๓,๕๔๒	๖,๒๘๔	๖,๓๑๔	๑๒,๕๙๘	

๗. สภาพทางเศรษฐกิจ

(๑) อาชีพ

อาชีพหลักของราษฎร คือ การทำนาปลูกข้าว จำนวน ๓,๕๔๒ ครัวเรือน สัตว์เลี้ยง ได้แก่ วัว ควาย หมู เป็ด และไก่รายได้ประชากรเฉลี่ย ต่อคน/ปี ประมาณ ๕๐,๓๙๑.๓๐ บาท

ซึ่งการประกอบอาชีพของประชาชนตำบลบ้านฝางสามารถแยกได้ ดังนี้ (ข้อมูลจาก จปฐ. ๒๕๖๑)

๑. เกษตรกรรม - ทำนา	จำนวน	๖,๒๒๕	คน	คิดเป็น	๔๙.๔๑	%
๒. เกษตรกรรม - ทำไร่	จำนวน	๓๑	คน	คิดเป็น	๐.๒๕	%
๓. เกษตรกรรม - ทำสวน	จำนวน	๒๗	คน	คิดเป็น	๐.๒๑	%
๔. รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	จำนวน	๑๑๓	คน	คิดเป็น	๐.๙๐	%
๕. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน	๒	คน	คิดเป็น	๐.๐๒	%
๖. พนักงานบริษัท	จำนวน	๗๙	คน	คิดเป็น	๐.๖๓	%
๗. รับจ้างทั่วไป	จำนวน	๒,๒๑๑	คน	คิดเป็น	๑๗.๕๕	%
๘. ค้าขาย	จำนวน	๒๒๖	คน	คิดเป็น	๑.๗๙	%
๙. ธุรกิจส่วนตัว	จำนวน	๓๘	คน	คิดเป็น	๐.๓๐	%
๑๐. อาชีพอื่น	จำนวน	๒๐๒	คน	คิดเป็น	๑.๖๐	%
๑๑. กำลังศึกษา	จำนวน	๒,๘๙๖	คน	คิดเป็น	๒๒.๙๙	%
๑๒. ไม่มีอาชีพ	จำนวน	๕๔๘	คน	คิดเป็น	๔.๓๕	%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	๑๒,๕๙๘	คน	คิดเป็น	๑๐๐.๐๐	%

(๒) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

ประชากรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกิน เป็นเอกสารสิทธิ์ สปก.๔-๐๑, สค ๑ บางส่วนอยู่ในป่าสงวนแห่งชาติ ดงเขกแปลงที่ ๒ ได้แก่ หมู่ ๗,๙,๑๐,๑๑,๒๐ และ ๒๓

๘. ข้อมูลการเมืองและการปกครอง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่	หมายเหตุ
๑.	นายราตรี ก้อนวัน	ผู้ใหญ่บ้านฝั่ง หมู่ที่ ๑	
๒.	นายพิเชต วิชัยสา	ผู้ใหญ่บ้านฝั่ง หมู่ที่ ๒	
๓.	นายมนตรี ทุมกิจ	ผู้ใหญ่บ้านวังกระแสะ หมู่ที่ ๓	
๔.	นายมาย วีระกุลชวาล	ผู้ใหญ่บ้านวังกระแสะ หมู่ที่ ๔	
๕.	นายเตียง คำเกลี้ยง	ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ ๕	
๖.	นายพงพานุ เศรษฐกิจ	ผู้ใหญ่บ้านนามน หมู่ที่ ๖	
๗.	นายเกรียงศักดิ์ ขยันหา	ผู้ใหญ่บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๗	
๘.	นายแดนพรหม บุชบา	ผู้ใหญ่บ้านเทพพนม หมู่ที่ ๘	
๙.	นายสุพัฒน์ สิงห์เหลือ	ผู้ใหญ่บ้านดอนม่วง หมู่ที่ ๙	
๑๐.	นายอภิชาติ สิงห์มอญ	ผู้ใหญ่บ้านสุขเจริญ หมู่ที่ ๑๐	
๑๑.	นายประมงค์ เทียบขุนทด	ผู้ใหญ่บ้านหนองปลาตูก หมู่ที่ ๑๑	
๑๒.	นายโพธิ์ชัย วงศ์เสือ	ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ ๑๒	
๑๓.	นายประกาศ สีคะ	ผู้ใหญ่บ้านฝั่ง หมู่ที่ ๑๓	
๑๔.	นายถาวร สิมมา	ผู้ใหญ่บ้านเทพพนม หมู่ที่ ๑๔	
๑๕.	นายประยงค์ ตะวงศ์	ผู้ใหญ่บ้านฝั่ง หมู่ที่ ๑๕	
๑๖.	นายธีระพงษ์ จันทร	ผู้ใหญ่บ้านวังกระแสะ หมู่ที่ ๑๖	
๑๗.	นางสาวสุริยันต์ พิลาน	ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ ๑๗	
๑๘.	นายทองจันทร์ บุญทวี	ผู้ใหญ่บ้านหนองปลาตูก หมู่ที่ ๑๘	
๑๙.	นายคำพอง เหล่าแสง	ผู้ใหญ่บ้านน้อยนาคำ หมู่ที่ ๑๙	
๒๐.	นายสมเกียรติ สายจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านหนองปลาตูก หมู่ที่ ๒๐	
๒๑.	นายสุกัณฑ์ ศรีสุข	ผู้ใหญ่บ้านหนองปลาตูก หมู่ที่ ๒๑	
๒๒.	นางฉวีวรรณ ชันธิชัย	ผู้ใหญ่บ้านหนองปลาตูก หมู่ที่ ๒๒	กำนัน
๒๓.	นายพิสิษฐ์ สุวรรณสุขา	ผู้ใหญ่บ้านหนองเดินพัฒนา หมู่ที่ ๒๓	

๙. ข้อมูลการศึกษา

๑. สถานศึกษาในพื้นที่

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ที่ตั้ง (หมู่)	สถานภาพ	ผู้อำนวยการ	จำนวน นร.
๑	บ้านผึ้งวิทยาคม	๘	มัธยมศึกษา	นายอภิเชษฐ์ สุนทรส	๕๑๔
๒	วังกระแสวิทยาคม	๔	มัธยมศึกษา	นางอัจฉราวดี กสิบุตร	๒๗๒
๓	บ้านหนองปลาตุก	๒๒	ขยายโอกาส	นายอภิเชษฐ์ บุตรวร	๕๕๑
๔	บ้านผึ้ง	๒	ขยายโอกาส	นายศัสตราวุธ ศรีชนะ	๓๘๖
๕	ชุมชนนามนวิทยาการ	๖	ประถมศึกษา	นายทองเย็น สุทธะมา	๒๒๒
๖	ดงสว่างเจริญวิทย์	๗	ประถมศึกษา	นายความสุข ไชยผง	๒๑๔
๗	บ้านสุขเจริญ	๑๐	ประถมศึกษา	นางวันทิวา มูลสาร	๗๓
๘	บ้านดอนม่วง	๙	ประถมศึกษา	นางวิไลพร ปานเพชร	๑๐๒
๙	บ้านวังกระแ	๔	ประถมศึกษา	นายโกสินทร์ เที่ยงราช	๒๒๑

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ที่ตั้ง (หมู่)	หัวหน้าศูนย์	จำนวนเด็กเล็ก
๑	ผึ้งหลวง	๑๕	นางกนกวรรณ สิงห์ผู้	๒๙
๒	บ้านวังกระแ	๔	นางมาลี คำหอม	๗๗
๓	บ้านหนองปลาตุก	๑๑	น.ส.มะลิวรรณ บุญทวี	๗๖
๔	บ้านน้อยนาคำ	๑๙	น.ส.รีราวดี วิสาตร์	๓๓
๕	ดงสว่าง	๗	น.ส.อัมพร คำเหล็ก	๔๐
๖	อบต.บ้านผึ้ง	๖	น.ส.พรรณา จะริศรี	๖๗
๗	วัดนาโพธิ์	๖	น.ส.อรอุมา พรหมนาม	๕๑
๘	วัดดอนม่วง	๙	นางทะนุ มงคลเกตุ	๒๗

๑๐. ข้อมูลทางศาสนา

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ที่	ชื่อสถาบัน	ที่ตั้ง (หมู่)	สถานภาพ	เจ้าอาวาส
๑	วัดสันตยาภิรมณ์	๒	วัด	พระทวีชัย ดิกขญาโณ
๒	วัดแจ้งนฤมิตร	๓	วัด	
๓	วัดหัวโพน	๔	วัด	
๔	วัดป่านามน	๖	วัด	
๕	วัดนักบุญเปาโล บ้านนามน	๖	วัดคริสต์	
๖	วัดบ้านดงสว่าง	๗	วัด	
๗	วัดบ้านเทพพนม	๘	วัด	
๘	บ้านดอนม่วง	๙	วัด	
๙	วัดแม่พระกัวลาลุป บ้านสุขเจริญ	๑๐	วัดคริสต์	
๑๐	สำนักสงฆ์บ้านสุขเจริญ	๑๐	สำนักสงฆ์	
๑๑	วัดปทุมวราราม	๑๑	วัด	
๑๒	สำนักสงฆ์บ้านนาโพธิ์	๑๒	สำนักสงฆ์	
๑๓	วัดเทพพนมธรรมมาราม	๑๔	วัด	
๑๔	สำนักสงฆ์ศรีรัตนวราราม	๑๖	สำนักสงฆ์	
๑๕	วัดบ้านนาโพธิ์	๑๗	วัด	
๑๖	วัดบ้านน้อยนาคำ	๑๙	วัด	
๑๗	สำนักสงฆ์บ้านหนองชาติ	๑๙	สำนักสงฆ์	
๑๘	วัดบ้านหนองปลาตูกน้อย	๒๐	วัด	
๑๙	วัดบ้านหนองปลาตูก	๒๒	วัด	
๒๐	วัดบ้านหนองเดินพัฒนา	๒๓	วัด	
๒๑	สำนักสงฆ์บ้านหนองเดินพัฒนา	๒๓	สำนักสงฆ์	

๑๑. วัฒนธรรม ประเพณี

ตำบลบ้านฝาง มีวัฒนธรรมและประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมา คือ

๑. ประเพณีตามฮีตสิบสองครองสิบสี่ ได้แก่

- เดือน ๑-๒ บุญประทายข้าวเปลือก
- เดือน ๓-๔ บุญมหาชาติ
- เดือน ๕ บุญมหาสงกรานต์
- เดือน ๘ ประเพณีเข้าพรรษา
- เดือน ๙ บุญห่อข้าวประดับดิน
- เดือน ๑๐ ประเพณีบุญ ห่อข้าวสาก
- เดือน ๑๑ บุญประเพณีออกพรรษา
- เดือน ๑๒ ประเพณีบุญกฐิน บุญบั้งไฟ

ประเพณีไทตาด

“ไทตาด” กลุ่มชนเล็กๆ ที่เรียกตัวเองคือพวก “ไทตาด” เป็นกลุ่มชนหรือที่เรียกกันว่าชาติพันธุ์เล็กๆ ชาติพันธุ์หนึ่ง ที่อาศัยดำรงอยู่ในบริเวณลุ่มของนครพนม ที่มักจะไม่ค่อยมีใครให้ความสนใจและมองผ่านไป หรืออาจไม่เคยรับรู้มาก่อนด้วยซ้ำว่ามีกลุ่มชาติพันธุ์นี้ในจังหวัดนครพนม

“ไทตาด” จากการศึกษาของอาจารย์ธนา ใจเที่ยง จากโครงการศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชน ๒ ฝ่าย และจากคำยืนยันของกลุ่มนักปราชญ์ประจำชุมชน ที่ได้คัดลอกประวัติของกลุ่มชาติพันธุ์ตนจากใบลาน พบว่าเป็นกลุ่มชนที่ถือว่าเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ไทสาขาหนึ่ง ที่มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่อาณาจักรสิบสองปันนา ในแถบมณฑลยูนนานของประเทศจีนในปัจจุบัน และได้อพยพแตกแยกหนีจากประเทศจีนเข้ามาอยู่ในประเทศพม่า อาศัยอยู่ในแถบลุ่มน้ำสาละวิน - อิระวดี จนกระทั่งเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มชนพม่า จึงต้องอพยพโยกย้ายตามแม่น้ำโขงเข้าสู่บริเวณเมืองหลวงพระบางของลาว และอพยพเคลื่อนย้ายมาสู่เมืองท่าแขกหรือแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และตั้งบ้านเรือน “ไทตาด” ที่บ้านผาตาด เมืองยมราช หลังจากนั้นได้ประมาณ ๓๐ ปี (พ.ศ. ช่วงนี้ไม่แน่นอน บางครั้งก็ว่า พ.ศ. ๒๓๖๙) จึงได้พากันอพยพข้ามแม่น้ำโขงมาอาศัยอยู่บริเวณท่าวัดโสภา เขตเมืองนครพนม หลังจากนั้นได้พากันโยกย้ายออกมาตั้งบ้านเรือนเพื่อประกอบอาชีพ โดยคนไทตาดกลุ่มใหญ่ มาตั้งชุมชนอยู่บริเวณบ้านผึ่ง ตำบลบ้านผึ่งส่วนหนึ่งอยู่ชุมชนบ้านหนองบัว ตำบลนาทราย และส่วนหนึ่งไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านนาคำกลาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองฯ ในเขตจังหวัดนครพนม และส่วนหนึ่งไปอยู่ที่บ้านพระซอง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

คำว่า “บ้านผึ่ง” แต่เดิมหมู่บ้านนี้ หลังการเคลื่อนย้ายออกจากบริเวณวัดโสภา มาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมห้วยผึ่ง อันเป็นที่ตั้งบ้านผึ่งปัจจุบัน แต่เดิมชื่อบ้านโคกคำ แล้วเปลี่ยนเป็นบ้านโคกดาวคว้น(หลายปี) จนกระทั่งเกิดสงครามทุ่งไหหิน(ประเทศลาว) มีนายทหารไทยที่ชื่อ “หลวงมน” ได้รับบาดเจ็บจากศึกสงคราม คราวนั้น ได้รับการช่วยเหลือจากชาวบ้านโคกดาวคว้น และถูกนำมารักษาตัวที่บ้านโคกดาวคว้น ต่อมาบ้านโคกดาวคว้นจึงเปลี่ยนเป็นบ้านผึ่ง(พา)(หมายถึงการพึ่งพาอาศัย) และกลายเป็นบ้านผึ่งในที่สุด

ภาษา “ไทตาด”

ภาษาของกลุ่มไทตาด จัดว่าอยู่ในกลุ่มภาษาไท-กะได(Tai-Kadai) ซึ่งเป็นภาษาไทยตระกูลหนึ่ง ลักษณะทางภาษา ถือว่าเป็นกลุ่มคนที่ใช้ภาษาที่มีรากศัพท์เช่นเดียวกับคำในภาษาถิ่นอื่นๆ ทั่วๆ ไป มีสำเนียงคล้ายๆ ไทญ้อ ไทลาว ไทผู้ไท แต่มีเอกลักษณ์พิเศษตรงคำลงท้ายที่มักมีคำว่า “เห้อ” ตามหลัง เช่น “ไปไสเห้อ” “มาแต่ไต่เห้อ” และคำว่า “นะ” เช่น “ไปปะนะ” มักออกเสียงภาษาไทยชัดเจ เช่น ควาย เกลือ ผีเสื้อ นอกจากนี้ในภาษาของกลุ่มไทตาดดั้งเดิม ยังใช้อักษรควบ เช่น คว ขว เหมือนในภาษาราชการในปัจจุบัน

อย่างคำว่าขวา ที่ภาษาอีสานกลุ่มอื่นๆ เช่น ลาว มักใช้คำว่าซัว แต่ภาษาไทตาด ใช้คำว่า ขวา

อย่างคำว่าควาย ที่ภาษาอีสานกลุ่มอื่นๆ เช่น ลาว มักใช้คำว่าควย แต่ภาษาไทตาด ใช้คำว่า ควาย

การละเล่นของชาว “ไทตาด”

เดิมในชุมชนของชาว “ไทตาด” ยังไม่ปรากฏที่จะนิยมการร้องรำ เหมือนผู้คนในภาคอีสานทั่วไป การรับวัฒนธรรมการพุดผญา เป้าแคน สีซอ เข้ามาภายหลังการเข้ามาอยู่ในสังคมวัฒนธรรมลาวลุ่มแม่น้ำโขง ในช่วงเข้ามาอยู่หลวงพระบาง มากกว่าจะติดตัวอันเป็นประเพณีดั้งเดิม และเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาว “ไทตาด” เอง

ในประเพณีการละเล่นที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาว “ไทตาด” คือ “การลงช่วง” ที่ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายเซ็นฝ่าย และฝ่ายชายจะเข้ามาพุดคุยในยามกลางคืน เป็นการเปิดโอกาสให้ชายหนุ่มและหญิงสาวได้พูดคุยเป็นพญาเกี้ยวสาว อันเป็นถ้อยคำและกิจกรรมคนหนุ่มสาวของชาวอีสาน และชาวลาวลุ่มน้ำโขงทั่วไปกระทำกัน ชาวบ้านกล่าวว่าประเพณีดั้งเดิมประจำหมู่บ้านหลังการมาตั้งบ้านเรือนในแถบนครพนมแล้ว

การเล่น “ตาดกินดอง” เป็นการละเล่นของชาว “ไทตาด” ซึ่งจะเล่นกันในงานพิธี “กินดอง” (งานแต่งงาน) ของชาว “ไทตาด” เป็นการละเล่นที่สนุกสนาน โดยชายและหญิงจะเต้นประกอบจังหวะดนตรีที่คึกครื้น มีอุปกรณ์ประกอบการละเล่น เช่น สาก ครก และอุปกรณ์เครื่องครัวต่างๆ ซึ่งประยุกต์มาจากประเพณีการกินดองของไทตาด ซึ่งก่อนวันกินดอง ชาวไทตาดผู้ชาย จะช่วยกันเตรียมสถานที่ หาเชียง หาฟืน หาครก หาสาก หาหวด หาอาหาร ส่วนผู้หญิงก็จะช่วยจัดจัดเตรียมอาหารเพื่อใช้ในวันกินดอง

ภาพการแสดงรำลงช่วงเชียงฝ้าย

ประเพณีการกินดอง (แต่งงาน)

ตามประเพณีดั้งเดิมของชาวไทตาด ตามหลักเดิมชาวตาดจะช่วยกันทุกอย่าง ตั้งแต่การหาเชียง หาฟืน หาครก หาสาก หาม้อน้ำ หาหวด หาหอย หาปลา เตรียมสถานที่ เพื่อเตรียมความพร้อมในงานแต่งงานของชาวไทตาด

เมื่อถึงวันงานก็จะพากันมาช่วยงาน ในพิธีแต่งงาน จะมีเหล้าสี่ไห ไก่สี่ตัว เจ้าบ่าวจะนุ่งจกะเบน(เหน็บเดียว) หรือใส่เสื้อขาว เสื้อสีขาว อันเป็นชุดแต่งกายของชาวไทตาดดั้งเดิมพร้อมพวยเปียง มีคนกางร่มให้ และคนสะพายถุง และสะพายดาบ โดยเจ้าบ่าวหรือผู้เป็นชายจะทำหน้าที่ในการแจกเหล้าให้ลูกตา การแจกเหล้าผู้เป็นชายจะนั่งคุกเข่าโหมศอกและพูดว่า “ทะนาเหล้า”

กระทำพิธีครั้งแรกจะต้องจำหัวหมูถวายผีก่อน วันนี้ต้องทำบนบ้าน ต่อจากนั้นทางผู้หญิงไปจัดไปทะนาทางเจ้าบ่าวให้มาทันกับเวลาทำเพื่อแต่งเขย ที่ไปจัดไปทะนานั้นมีจำนวนสี่คน นอกจากนั้นลูกตาฝ่ายหญิงก็ลงมาตบหรือผาม เพื่อทำพิธี แล้วฝ่ายเจ้าบ่าวก็จะจัดขบวนแห่มา ฝ่ายเจ้าสาวก็ทำพิธีต้อนรับฝ่ายเจ้าบ่าว เพื่อรองล้างเท้า เจ้าบ่าวขึ้นบนบ้านเข้าห้อง แล้วผู้เฒ่าลูกตาก็ทำพิธีในตูปก่อน แล้วทำพิธีฝากสู่และฝากหัวหมู แล้วสู่ขวัญตามประเพณีต่อไป พอหมอสวดขวัญจบก็ผูกข้อมือ พอเสร็จจากผูกข้อมือแล้วก็มี การป้อนไข่คู่บ่าวสาว การป้อนไข่นั้นต้องให้เขยฝ่ายชายที่มาฝากหัวหมูเป็นคนป้อนพร้อมกับเอาหัวหมูกระแทกเบาๆ สามครั้ง เป็นหมดพิธีแล้วก็เลี้ยงอาหาร

ภาพประเพณีกินดอง

การแต่งกายชาวไทตาด

การแต่งกาย จะเป็นลักษณะเด่นของชาวไทใหญ่ ที่เรียกตัวเองว่าไทตาดอยู่มาก คือนิยมใส่ สีขาว ผู้ชายนิยมใส่กางเกงขาต่อ มัดเกี้ยวเอา หรือกางเกงเหน็บเดี่ยว หรือโสร่ง ส่วนเสื้อนิยมที่ใช้กระดุมทั้งแขนสั้น และแขนยาว นิยมสีขาว และบางทีมีเป็นลายชั้นๆ โดยที่หากเมื่อไปงานบุญหรืองานพิธีจะใส่โสร่ง ใส่เสื้อหม้อฮ่อม มีผ้าพาดบ่า และผู้ชายทุกคนนิยมสักลาย

ส่วนผู้หญิงนิยมใส่ซิ่นหมี่หรือผ้าถุงสีดำ เสื้อย้อมหม้อเป็นสีคัม และสีดำ ในงานบุญหรือพิธีจะใส่ผ้าถุงมัดหมี่ มีหัวมีตีนเก็บ ใส่เสื้อดำแขนยาว กระดุมเสื้อจะเป็นเงินสตางค์ และใส่แพเปียงอกด้วย เป็นแพเต็มหรือแพมะเขือสุก ผมจะปล่อยยาว บางคนจะมัดเป็นจุกที่หัวหรือเกล้าผม ผู้หญิงชอบใส่ต่างหู และกำไรแขนขาในการทำงาน ผู้หญิงใส่ผ้าถุงสีดำ เสื้อดำแขนยาว แต่อยู่บ้านจะนิยมใส่เสื้อสีขาว

การแต่งกาย

บ้านเรือนไทตาด

แต่เดิมนบ้านเรือนไทตาดในครั้งสมัยการตั้งบ้านเรือนใหม่ๆ ที่หมู่บ้านผึ่ง ตัวเรือนจะมีลักษณะ ๒ ชั้น ยกพื้นขึ้น คล้ายๆ บ้านเรือนอีสานทั่วไป ฝาและหลังคามุงด้วยไม้ แต่มีลักษณะเด่น ตรงหลังคามีกาแล หรือหน้าจั่วสูง ที่เป็นไม้ไขว้ และมีลวดลายดอก บางบ้านนิยมติดกระจกขนาดเล็กบริเวณจั่วและถัดลงมาตรงหน้าจั่ว เพื่อความสวยงาม เมื่อสะท้อนกับดวงพระอาทิตย์ บริเวณเชิงทราญและป้านลมจะหยักคล้ายฟันเลื่อย ที่ภาษาโบราณ เรียก “แซ้วหมาตาย” ภายในตัวบ้านห้องนอนจะเรียกว่า “ห้องส้วม” ห้องนี้จะห้ามผู้เป็นแขกผ่านเข้าไป หากพ่อตา มายาย ไม่อนุญาต เพราะเป็นห้องที่เอาผีแจ่ว หรือผีแม่ไว้

ลักษณะบ้านเรือน

ประเพณีการเลี้ยงผีใหญ่

ในการเลี้ยงผีของไทตาด จะมีประเพณีเลี้ยงที่เรียก กันว่า “เลี้ยงใหญ่” สามปีต่อหนึ่งครั้งที่ชุมชนบ้านฝ้าง โดยมีกวนจ้ำเป็นผู้นำในการสื่อสาร ระหว่างลูกหลานชาวตาดกับบรรพชน ซึ่งในงานนั้น กลุ่มชนชาวไทตาด ไม่ว่าจะอยู่ชุมชนใดจะต้องส่งเสบียงอาหาร หรือไม่ก็รวบรวมเงินทองมาช่วย มีส่วนร่วมในการจัดเลี้ยง จัดพิธี ในประเพณีและพิธีกรรมดังกล่าว โดยกวนจ้ำจะเป็นคนสื่อสารระหว่างชาวบ้านกับผีบรรพชน ในที่นี้หมายถึง “เจ้าผ้าขาวและผีเครือญาติอื่นๆ”

ภาพการเลี้ยงผี

๑๒. สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

๑) การคมนาคม (แสดงจำนวน และสภาพทางคมนาคมทางบก)

เส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒ นครพนม – สกลนคร และเส้นทางใช้ติดต่อระหว่างหมู่บ้าน ตำบล/อำเภอ/จังหวัด และมีเส้นทางเชื่อมหมู่บ้านต่าง ๆ

๒) การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์ตำบล	จำนวน	๑	แห่ง
- หอกระจายข่าว	จำนวน	๒๓	แห่ง

๓) การไฟฟ้า

- มีไฟฟ้าเข้าถึง	จำนวน	๒๓	หมู่บ้าน
------------------	-------	----	----------

๑๓. แหล่งน้ำธรรมชาติ

หนองน้ำ/ลำห้วยที่สำคัญมี ๕ แห่ง ได้แก่

๑. อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง หมู่ที่ ๑๒ บ้านนาโพธิ์
๒. อ่างเก็บน้ำห้วยแล้ง หมู่ที่ ๘ บ้านเทพพนม
๓. หนองคำไผ่ หมู่ที่ ๑๓ บ้านฝ้าง
๔. ห้วยบังกอ หมู่ที่ ๓ บ้านวังกระแสะ

๑๔. ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรในชุมชน

๑) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ที่	ชื่อกลุ่ม/องค์กร/กองทุน	ปีที่จัดตั้ง	ชื่อประธาน	จำนวนเงินรัฐบาล สนับสนุน
๑.	กองทุนหมู่บ้านฝั่ง	๒๕๔๔	นายสมสี เป้าพา	๒,๒๐๐,๐๐๐
๒.	กองทุนหมู่บ้านฝั่ง	๒๕๔๔	นายคล้าย ตะวงษ์	๒,๓๐๐,๐๐๐
๓.	กองทุนหมู่บ้านวังกระแสะ	๒๕๔๔	นายศรธรรม นามบุญ	๒,๓๐๐,๐๐๐
๔.	กองทุนหมู่บ้านวังกระแสะ	๒๕๔๔	นางทองใบ ปาวัน	๒,๒๐๐,๐๐๐
๕.	กองทุนหมู่บ้านนาโพธิ์	๒๕๔๔	นายทองวัน หันแดง	๒,๒๐๐,๐๐๐
๖.	กองทุนหมู่บ้านนามน	๒๕๔๔	นายศักดิ์ดา ภู่อ่าง	๒,๒๐๐,๐๐๐
๗.	กองทุนหมู่บ้านดงสว่าง	๒๕๔๔	นายสิทธิชัย เดชสอน	๒,๒๐๐,๐๐๐
๘.	กองทุนหมู่บ้านเทพพนม	๒๕๔๔	นางรุ่งนภา สุปล	๒,๒๐๐,๐๐๐
๙.	กองทุนหมู่บ้านดอนม่วง	๒๕๔๔	นายวินิจ พรรณการ	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๐	กองทุนหมู่บ้านสุขเจริญ	๒๕๔๔	นายธนวัช แสงนาม	๒,๓๐๐,๐๐๐
๑๑.	กองทุนหมู่บ้านหนองปลาตุก	๒๕๔๔	นายประมงค์ เทียบขุนทด	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๒.	กองทุนหมู่บ้านนาโพธิ์	๒๕๔๔	นายจันทอน เขียนเสื่อ	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๓.	กองทุนหมู่บ้านฝั่ง	๒๕๔๔	นายถาวร ฝ่ายเพี้ย	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๔.	กองทุนหมู่บ้านเทพพนม	๒๕๔๔	นายเชิดศักดิ์ บุชบา	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๕.	กองทุนหมู่บ้านฝั่ง	๒๕๔๔	นายถาวร ฝ่ายเพี้ย	๒,๓๐๐,๐๐๐
๑๖.	กองทุนหมู่บ้านวังกระแสะ	๒๕๔๔	นายกมล หงจินทา	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๗.	กองทุนหมู่บ้านนาโพธิ์	๒๕๔๔	นายจันดี ไชยปัญญา	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๘.	กองทุนหมู่บ้านหนองปลาตุก	๒๕๔๔	นายถนอม หวังผล	๒,๒๐๐,๐๐๐
๑๙.	กองทุนหมู่บ้านน้อยนาคำ	๒๕๔๔	นางอำพร พรหมคำบุตร	๒,๒๐๐,๐๐๐
๒๐.	กองทุนหมู่บ้านหนองปลาตุก	๒๕๔๔	นายทองม้วน พรหมสอน	๒,๒๐๐,๐๐๐
๒๑.	กองทุนหมู่บ้านหนองปลาตุก	๒๕๔๔	นายสุกัญท์ ศรีสุข	๒,๒๐๐,๐๐๐
๒๒.	กองทุนหมู่บ้านหนองปลาตุก	๒๕๔๔	นางฉวีวรรณ ชื่นวิชัย	๒,๓๐๐,๐๐๐
๒๓.	กองทุนหมู่บ้านหนองเคียนพัฒนา	๒๕๔๔	นายสมคิด อุดมศักดิ์	๒,๒๐๐,๐๐๐

๒) กองทุนแม่ของแผ่นดิน

ที่	บ้าน	หมู่ที่	ปีที่จัดตั้ง	จำนวนสมาชิก	ปัจจุบัน มีเงินสัจจะ	ชื่อประธาน
๑.	หนองปลาตุก	๒๑	๒๕๔๗	๑๑๓	๓๖,๒๔๐	นายสุกัญท์ ศรีสุข
๒.	หนองปลาตุก	๒๒	๒๕๔๗	๑๔๗	๔๘,๘๕๐	นางฉวีวรรณ ชื่นวิชัย

๓) กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

ที่	บ้าน	หมู่ ที่	ปีที่ได้รับเงิน สนับสนุน	จำนวนเงินที่ สนับสนุน	ปัจจุบันมี เงินกองทุน หมู่บ้าน	ชื่อประธาน
๑.	บ้านฝ้าง	๑	๒๕๔๔	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๑,๘๑๙.๖๐	นายบุญศรี ก้อนวัน
๒.	วังกระแเส	๔	๒๕๔๓	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๒,๑๑๙.๖๔	นายมาย วีระกุลชาวล
๓.	บ้านฝ้าง	๑๓	๒๕๔๔	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๑,๖๐๘.๔๖	นายประกาศ สีคะ
๔.	หนองปลาตุก	๑๑	๒๕๓๙	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๓,๒๒๕.๖๓	นายประมงค์ เทียบขุน ทศ
๕.	หนองปลาตุก	๑๘	๒๕๔๔	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๒๐๙.๙๒	นายทองจันทร์ บุญทวี
๖.	สุขเจริญ	๑๐	๒๕๓๙	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๒๑๐.๗๕	นายสุคิด เคนโสม
๗.	ดอนม่วง	๙	๒๕๔๔	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๓,๓๔๕.๖๕	นายสุพัฒ สิมห์เสื่อ
๘.	เทพพนม	๘	๒๕๓๙	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๑,๔๕๔.๐๔๘	นายแดนพรม บุชบา
๙.	เทพพนม	๑๔	๒๕๔๓	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๙๙๘.๙๐	นายถาวร สิมมา
๑๐.	ดงสว่าง	๗	๒๕๓๙	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๑,๐๙๔.๕๖	นายเกรียงศักดิ์ ขยันหา
๑๑.	บ้านฝ้าง	๒	๒๕๔๔	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๑,๑๒๐.๒๓	นายสุนันท์ พรเจริญ

๔) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ที่	บ้าน	หมู่ที่	ปีที่จัดตั้ง	จำนวนสมาชิก	ปัจจุบัน มีเงินสัจจะ	ชื่อประธาน
๑.	หนองปลาตุก	๒๒	๒๕๕๖	๑๒๖	๑๙๕,๖๐๘	นางฉวีวรรณ ชันธิชัย

๑๕. ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

๑. ผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกอินทรีย์ หมู่ที่ ๑๐
- ๒ ผลิตภัณฑ์ตะกร้าพลาสติก หมู่ที่ ๘,๑๔
๓. ผลิตภัณฑ์ทอผ้าพื้นเมือง หมู่ที่ ๑๑,๒๒
๔. ผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกก หมู่ที่ ๑๑
๕. ผลิตภัณฑ์หมวกรีไซเคิล หมู่ที่ ๒๒
๖. ผลิตภัณฑ์พรมเช็ดเท้า หมู่ที่ ๑๘
๗. มะม่วงกวน หมู่ที่ ๑๗
๘. หน่อไม้สับ หมู่ที่ ๑๗

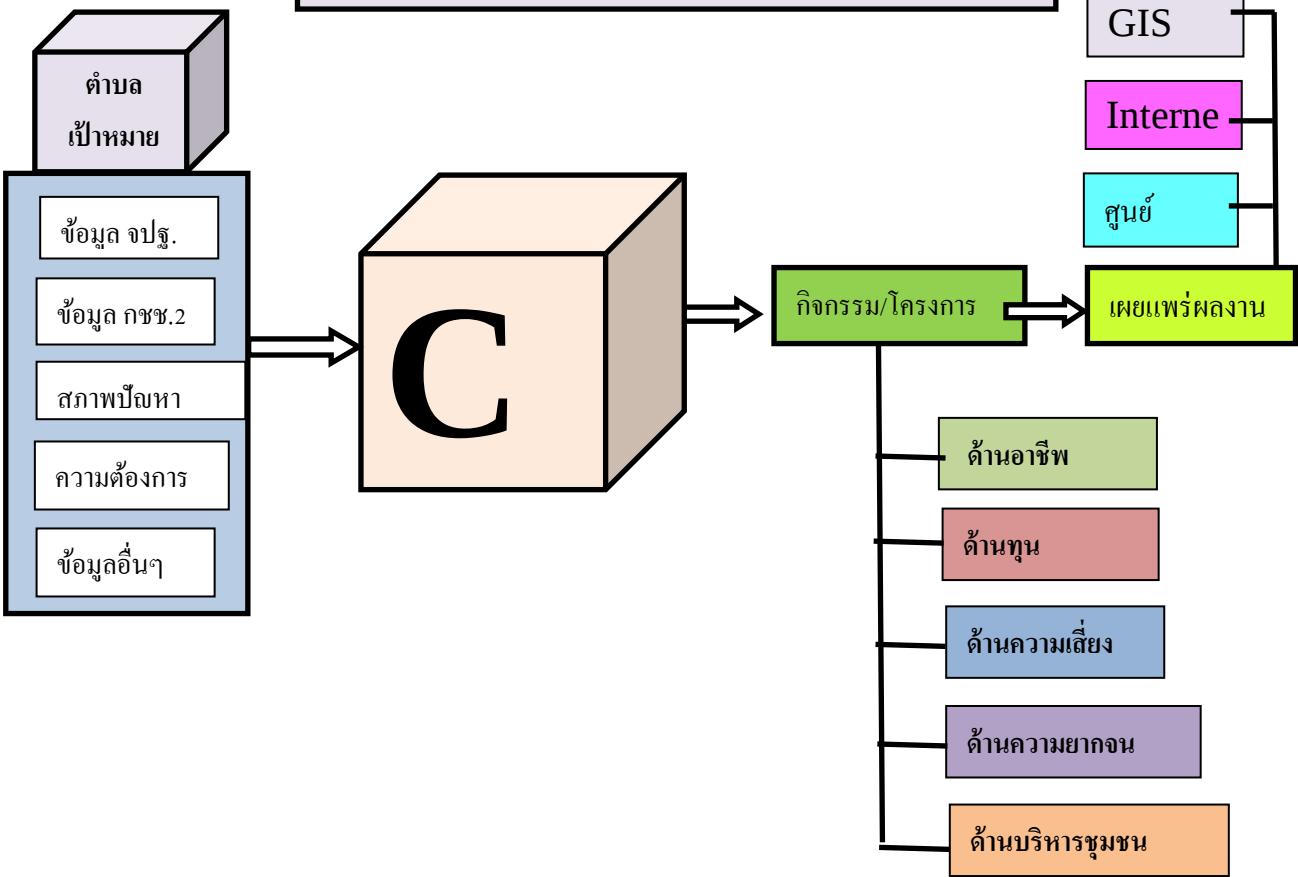
ส่วนที่ 2

แนวทางการพัฒนา

กรอบแนวคิด

สารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

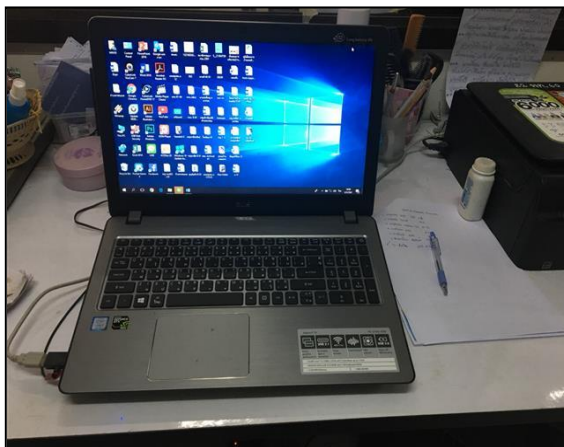

๒.๑ การบริหารจัดการ ประกอบด้วย
- สถานที่ทำการ

ศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศตำบล/หมู่บ้าน
บ้านนาโพธิ์ ม.๑๗ ต.บ้านผึ้ง อ.เมืองนครพนม จ.นครพนม

- วัสดุอุปกรณ์ มีดังนี้

โน้ตบุ๊ก

ปริ้นเตอร์

เครื่องคอมพิวเตอร์

สัญญาณอินเทอร์เน็ต

- บุคลากรผู้รับผิดชอบประจำศูนย์

นายธีระพงษ์ ไชยรี

นายราเชนร์ ฉลาดคำ

คำสั่งอำเภอเมืองนครพนม

ที่ ๒๕๓ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ระดับตำบล ประจำปี ๒๕๖๒

ด้วยกรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสรรค์ชุมชน ให้พึ่งตนเองได้ กลยุทธ์ ๑.๕ : บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน และ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดนครพนม ประจำปี ๒๕๖๒ ของตำบลเป้าหมาย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด อำเภอเมืองนครพนม จึงขอแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับตำบล ประจำปี ๒๕๖๒ ดังนี้

๑. กำนันตำบลบ้านผึ่ง	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ม.๑๗	รองประธานคณะทำงาน
๓. ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ม.๑๒	รองประธานคณะทำงาน
๔. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ม.๑๗	เลขานุการคณะทำงาน
๕. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ม.๑๗	เหรัญญิกคณะทำงาน
๖. ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสด.)	ประชาสัมพันธ์คณะทำงาน
๗. ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านตำบลบ้านผึ่ง	กรรมการคณะทำงาน
๘. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช. ชาย)	กรรมการคณะทำงาน
๙. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช. หญิง)	กรรมการคณะทำงาน
๑๐. ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านฯ ระดับตำบล	กรรมการคณะทำงาน
๑๑. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	ที่ปรึกษา
๑๒. ครู กศน.ประจำตำบล	ที่ปรึกษา
๑๓. พัฒนาการประจำตำบล	ที่ปรึกษา

ให้มีหน้าที่ ดังนี้

๑. ขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปี ๒๕๖๒ ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือน หมู่บ้าน/ชุมชน ของตำบล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

/๓. เมษายน...

๓. แยกแยะ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ประจำปี ๒๕๖๒

๔. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นายเอกราช มณีกรรณ
นายก อบจ. นครพนม

๒.๒ การดำเนินงาน การวิเคราะห์ข้อมูล CIA ประกอบด้วย ๕ กระบวนการ ดังนี้

๒.๒.๑. สร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

๑.๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครพนม และคณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง ๒๓ หมู่บ้าน ศึกษาศาสตร์หมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต บ้านนาถ่อนเหนือ หมู่ที่ ๑๒ ต.นาถ่อน อ.ธาตุพนม จ.นครพนม

๑.๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม (กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครพนม จัดกิจกรรมประชุมสร้างความเข้าใจ สืบหาข้อมูล และกำหนดความต้องการด้านสารสนเทศของชุมชนกับคณะทำงานฯ ระดับตำบล ตามประเด็นสรุปดังนี้

๑) ความเป็นมาของโครงการ ความสำคัญของข้อมูล และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล สารสนเทศ และตัวอย่างการนำไปใช้ประโยชน์

๒) ร่วมกันค้นหาข้อมูลในตำบลมีอะไรบ้าง ได้แก่ ข้อมูล จปฐ. กชช. ๒ ค ข้อมูลทุนชุมชน ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลกลุ่ม ผู้นำชุมชน ฯลฯ โดยข้อมูลที่สามารถบอกได้ถึงหมู่บ้านคุณภาพชีวิต สภาพปัญหาต่างๆ สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการพัฒนาหมู่บ้านทั้ง ๒๓ หมู่บ้าน ฯลฯ

๓) เรียนรู้การใช้โปรแกรม Community Information Radar Analysis (CIA) คือโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการการวางแผนงาน/โครงการเพื่อยกระดับและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔) การนำข้อมูลที่มีไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง ได้มีการยกตัวอย่างการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การทบทวนการจัดทำแผนชุมชน การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ การประเมินสถานะหมู่บ้าน การประเมินจัดระดับการพัฒนา ฯลฯ

๒.๒.๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๑) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำผลการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. กชช. ๒ ค และข้อมูลอื่นๆ มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมุ่งหวังให้คนในชุมชนได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เสนอความคิดเห็น ระดมความคิดเห็นในการจัดทำ และวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ในชุมชนของแต่ละหมู่บ้านด้านต่างๆ เช่น ข้อมูล จปฐ., ข้อมูล กชช.๒ ค ข้อมูลทุนชุมชน ฯลฯ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Community Information Radar Analysis (CIA) เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลเชิงสถิติเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

ข้อมูลที่เป็นของตำบลบ้านผึ่ง มาจาก ๓ แหล่ง มาทำการวิเคราะห์ ผลดังนี้

๑.๑) ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๑ พบว่า ตกเกณฑ์ จำนวน ๒ ตัวชี้วัด คือข้อที่ ๒๔. คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา และข้อ ๒๕. คนในไม่สูบบุหรี่

๑.๒) ข้อมูล กชช. ๒ ค ปี ๒๕๖๐ พบปัญหามาก จำนวน ๙ ข้อ ได้แก่

๑. ตัวชี้วัดที่ ๒๖ เรื่องคุณภาพดิน
๒. ตัวชี้วัดที่ ๒๔ เรื่องการเรียนรู้โดยชุมชน
๓. ตัวชี้วัดที่ ๓๒ เรื่องความปลอดภัยจากภัยพิบัติ
๔. ตัวชี้วัดที่ ๒๙ เรื่องการปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น
๕. ตัวชี้วัดที่ ๑๑ เรื่องผลผลิตจากการทำไร่
๖. ตัวชี้วัดที่ ๑๒ เรื่องผลผลิตจากการทำการเกษตรอื่น ๆ
๗. ตัวชี้วัดที่ ๒๘ เรื่องคุณภาพน้ำ
๘. ตัวชี้วัดที่ ๔ เรื่องน้ำเพื่อการเกษตร
๙. ตัวชี้วัดที่ ๒๐ เรื่องการได้รับการศึกษา

๑.๓) ข้อมูลอื่นๆ จากเวทีประชาคม พบปัญหามาก ตัวชี้วัด โดยแบ่งปัญหาออกเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

๑.๓.๑) สารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านอาชีพ จำนวน ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ ปัญหาว่างงาน ปัญหาขาดน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาไฟฟ้าพื้นที่การเกษตรไม่ทั่วถึง ปัญหาการขาดอาชีพเสริม ปัญหาขาดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ปัญหาดินเป็นกรดต่าง ปัญหาต้นทุนการการผลิตสูง

๑.๓.๒) สารสนเทศเพื่อการจัดการทุนชุมชน จำนวน ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ ปัญหาน้ำอุปโภค ไม่เพียงพอ ไม่สะอาด ปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง (ไฟตก) ปัญหาการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุน ปัญหาผลผลิตจากการทำนาตกต่ำ ปัญหาขาดเงินทุน ปัญหาที่สาธารณประโยชน์ถูกรุกล้ำ

๑.๓.๓) สารสนเทศเพื่อการจัดการความเสี่ยงชุมชน จำนวน ๑๑ ตัวชี้วัด ได้แก่ ปัญหา น้ำท่วม ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กขาดเรียน ไม่จบภาคบังคับ ปัญหาคนติดสุรา บุหรี่ ปัญหาผู้ป่วย เบาหวาน ความดัน ปัญหาโรคปอด ปัญหาวัยรุ่นนักรบเลียงดั่ง ปัญหาสารพิษตกค้างในการเกษตร ปัญหาการลักขโมย ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน

๑.๓.๔) สารสนเทศเพื่อการแก้ไขปัญหาคาความยากจน จำนวน ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ ปัญหา หนี้สิน นอกกระบบ ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ปัญหาที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง ถาวร ปัญหาการว่างงาน

๑.๓.๕) สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการจัดการชุมชน จำนวน ๘ ตัวชี้วัด ปัญหาขยะ น้ำเสีย ปัญหาร่องระบายน้ำ ปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาข้อพิพาทในชุมชน ปัญหาถนนเป็นหลุมบ่อ แคบ ปัญหาการมีส่วนร่วมในชุมชน ปัญหาผู้สูงอายุขาดคนดูแล ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

ป้อนข้อมูลชุมชนในส่วนของโปรแกรม Community
 ตำบลบ้านฝาง เลือกใช้โปรแกรม Community Radar Analysis ในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน เพื่อสรุปปัญหา
 ทั้งหมดให้เห็นภาพรวมของชุมชน ดังนี้

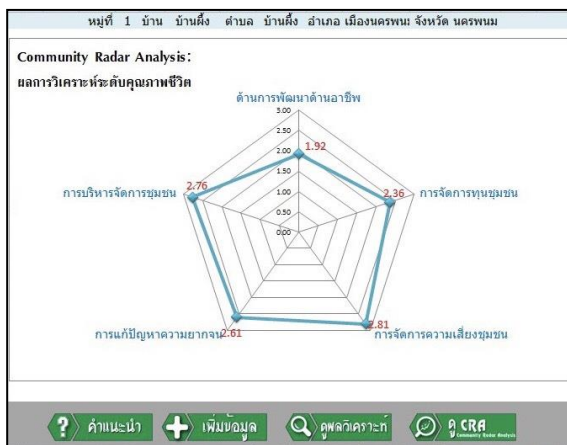
การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน ตำบลบ้านฝาง ด้วยการใช้โปรแกรม CIA

หมู่ที่	สารสนเทศ เพื่อการพัฒนา อาชีพ	สารสนเทศ เพื่อการจัดการทุน ชุมชน	สารสนเทศ เพื่อการจัดการความเสี่ยง ชุมชน	สารสนเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาความ ยากจน	สารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ ชุมชน
๑	๑.๙๒	๒.๓๖	๒.๘๑	๒.๖๑	๒.๗๖
๒	๒.๒๙	๒.๐๐	๒.๘๘	๒.๔๔	๒.๕๐
๓	๒.๕๐	๑.๙๘	๒.๘๑	๒.๗๐	๒.๓๘
๔	๒.๒๕	๑.๙๘	๒.๘๘	๒.๕๖	๒.๖๔
๕	๒.๓๓	๒.๐๕	๒.๕๘	๒.๖๗	๒.๔๘
๖	๒.๕๐	๒.๐๒	๒.๕๔	๒.๗๔	๒.๕๗
๗	๒.๒๑	๒.๕๗	๒.๘๘	๒.๑๕	๒.๔๓
๘	๒.๒๙	๒.๓๘	๒.๕๘	๕.๖๑	๒.๑๐
๙	๒.๔๔	๒.๓๑	๒.๒๕	๒.๕๖	๒.๗๑
๑๐	๑.๙๖	๒.๓๖	๒.๘๘	๒.๖๗	๒.๕๗
๑๑	๒.๐๐	๒.๖๘	๒.๘๘	๒.๕๖	๒.๖๔
๑๒	๒.๐๔	๒.๔๐	๒.๘๑	๒.๗๘	๒.๑๒
๑๓	๑.๙๖	๒.๐๐	๒.๖๓	๒.๕๐	๒.๓๓
๑๔	๒.๔๔	๒.๓๓	๒.๒๙	๒.๕๖	๒.๐๐
๑๕	๒.๒๙	๑.๙๘	๒.๙๔	๒.๖๗	๒.๕๐
๑๖	๒.๓๑	๑.๙๘	๒.๙๔	๒.๗๔	๒.๗๑
๑๗	๒.๒๙	๒.๐๒	๒.๙๔	๒.๖๑	๒.๕๗
๑๘	๒.๐๐	๒.๔๕	๒.๘๘	๒.๘๙	๒.๖๔
๑๙	๑.๙๖	๒.๓๓	๒.๙๒	๒.๕๖	๒.๕๐
๒๐	๒.๓๘	๒.๖๔	๒.๘๑	๒.๕๖	๒.๑๗
๒๑	๑.๙๒	๒.๗๔	๒.๗๕	๒.๗๘	๒.๒๑
๒๒	๑.๘๘	๒.๖๑	๒.๗๕	๒.๗๒	๒.๔๓
๒๓	๒.๓๘	๒.๐๗	๒.๘๑	๒.๗๘	๒.๓๘
รวม	๕๐.๕๔	๕๒.๒๔	๖๓.๔๔	๖๓.๔๒	๕๖.๓๔
ค่าเฉลี่ย	๒.๒๐	๒.๒๗	๒.๗๖	๒.๗๖	๒.๔๕

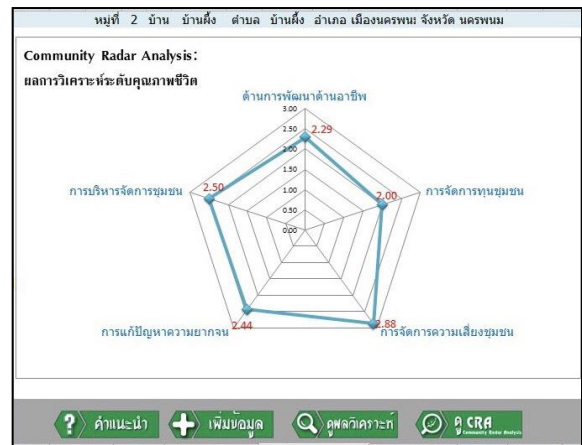
๓ = ปัญหาน้อย
 ๒ = ปัญหาปานกลาง
 ๑ = ปัญหามาก

CIA รายหมู่บ้านทั้ง ๒๓ หมู่บ้านของตำบลบ้านฝาง

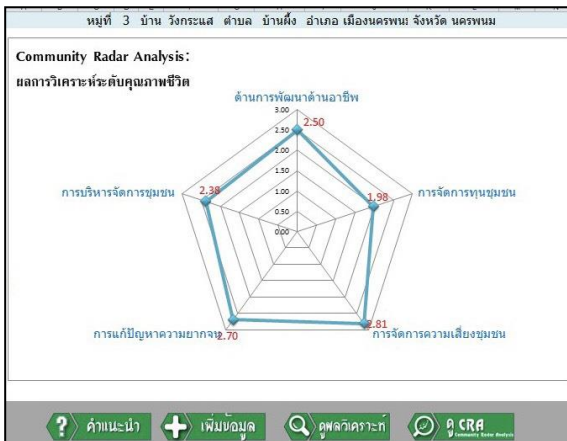
CIA บ้านฝาง หมู่ที่ ๑

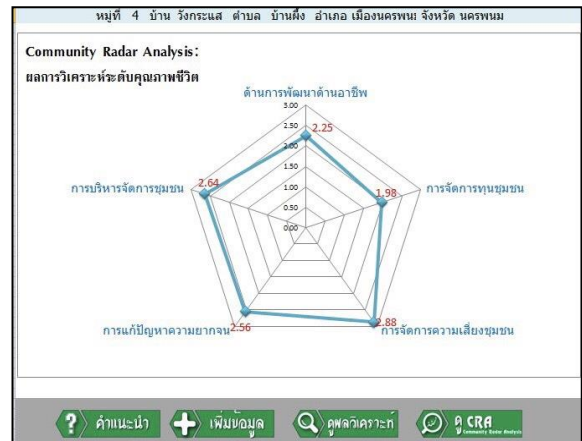
CIA บ้านฝาง หมู่ที่ ๒

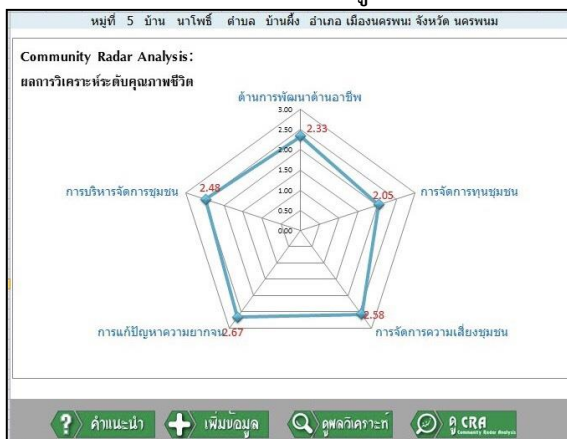
CIA บ้านวังกระแจะ หมู่ที่ ๓

CIA บ้านวังกระแจะ หมู่ที่ ๔

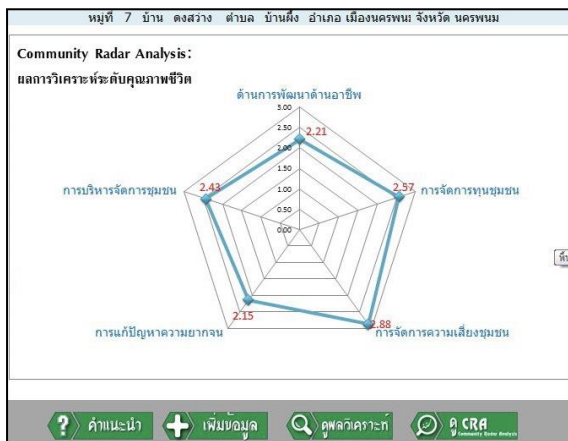
CIA บ้านโพนบก หมู่ที่ ๕

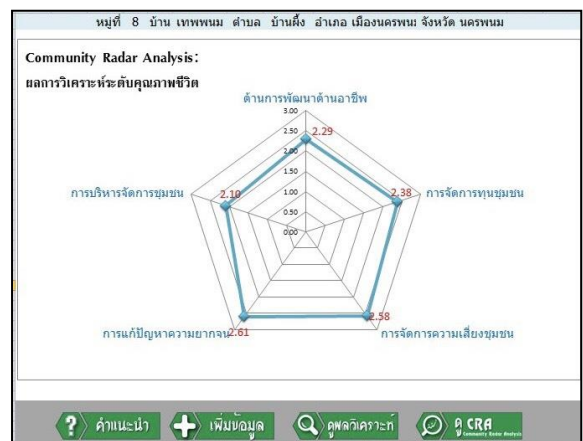
CIA บ้านดงยอ หมู่ที่ ๖

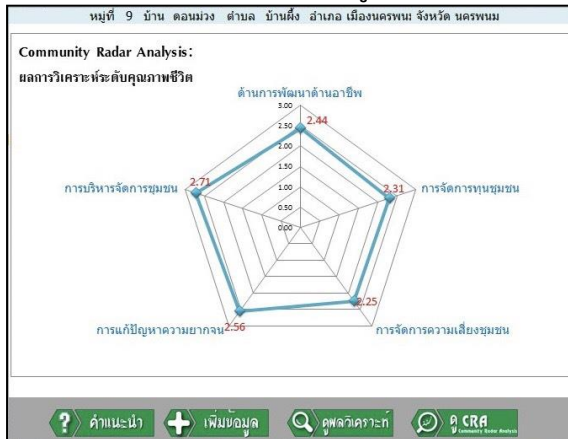
CIA บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๗

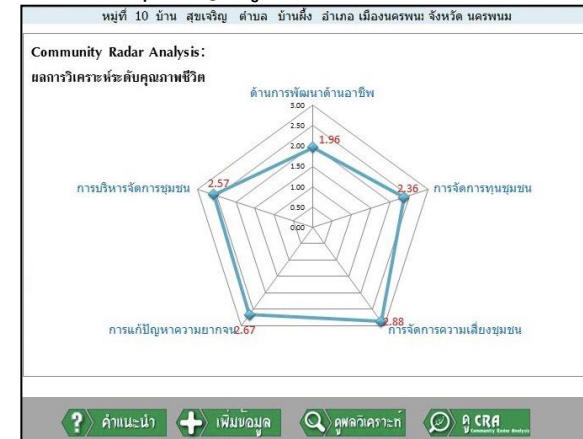
CIA บ้านเทพพนม หมู่ที่ ๘

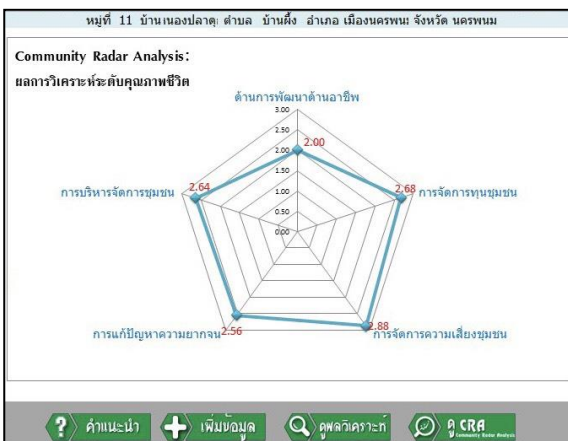
CIA บ้านดอนม่วง หมู่ที่ ๙

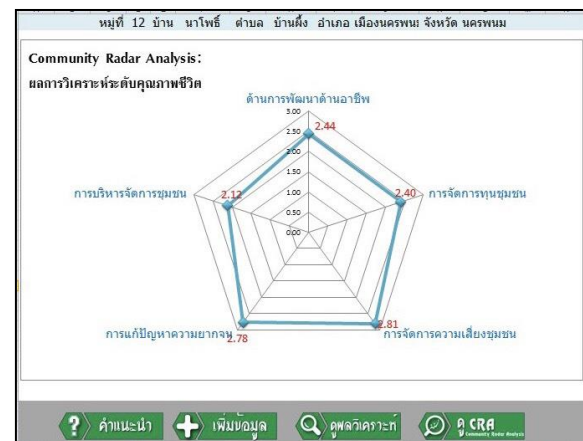
CIA บ้านสุขเจริญ หมู่ที่ ๑๐

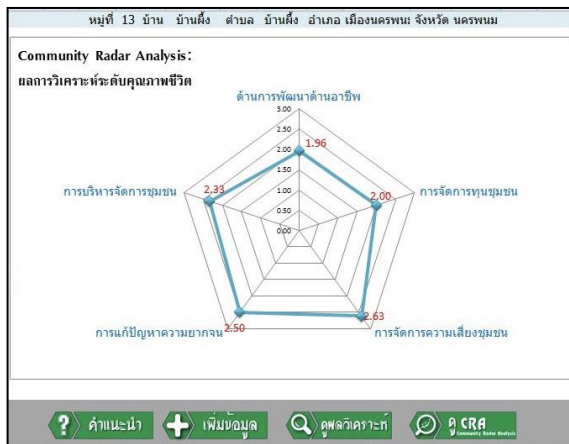
CIA บ้านหนองปลาตุง หมู่ที่ ๑๑

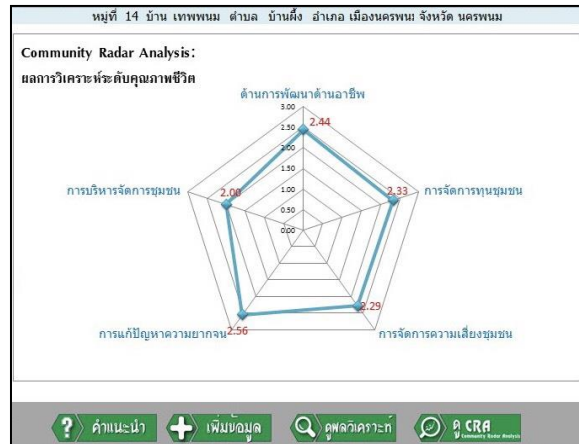
CIA บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ ๑๒

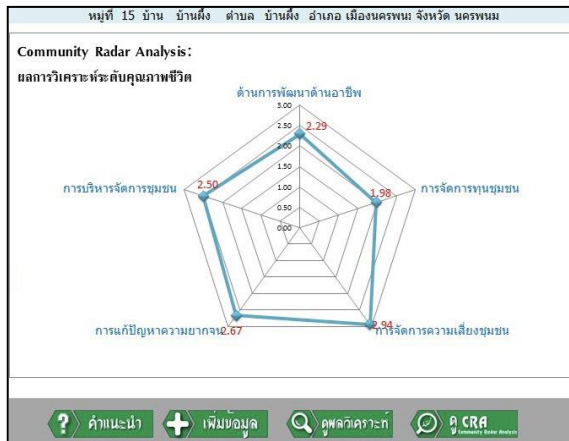
CIA บ้านฝิ่ง หมู่ที่ ๑๓

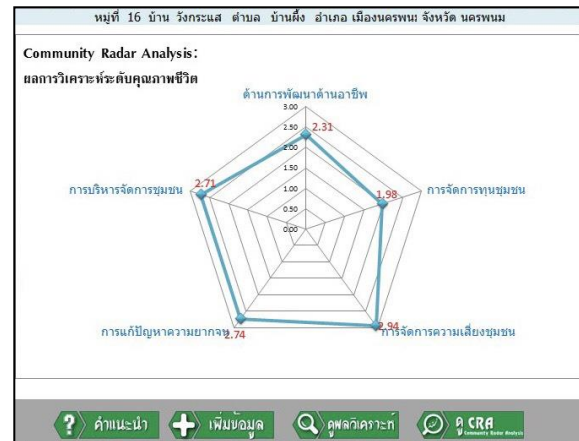
CIA บ้านเทพพนม หมู่ที่ ๑๔

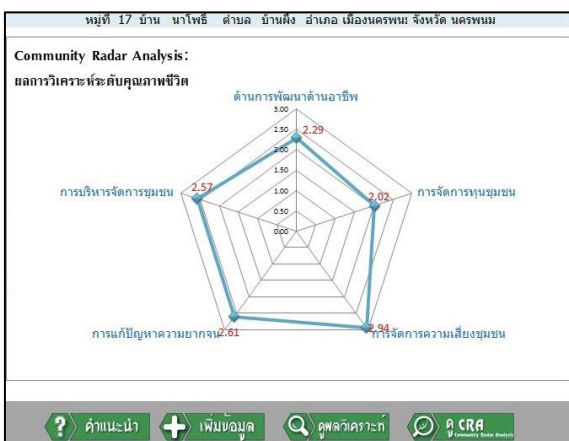
CIA บ้านฝิ่ง หมู่ที่ ๑๕

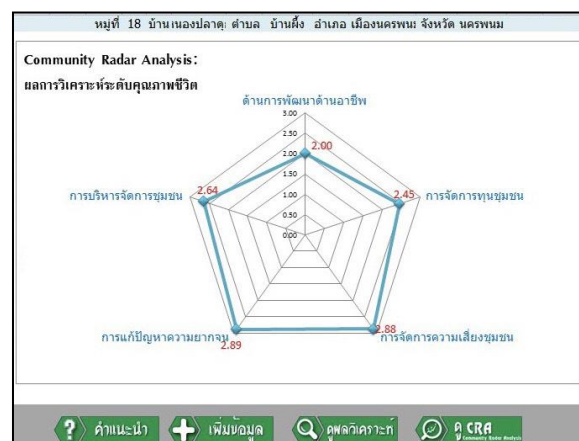
CIA บ้านวังกระแส หมู่ที่ ๑๖

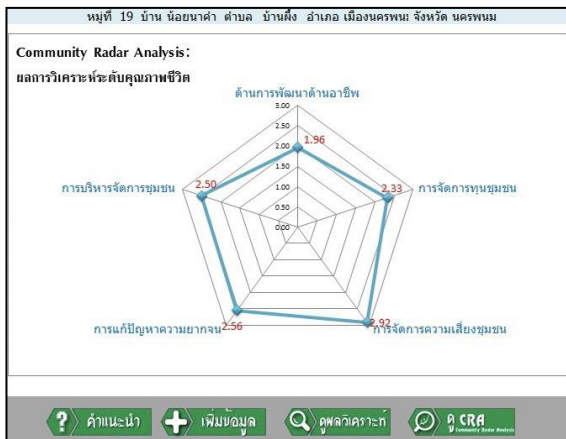
CIA บ้านฝิ่ง หมู่ที่ ๑๗

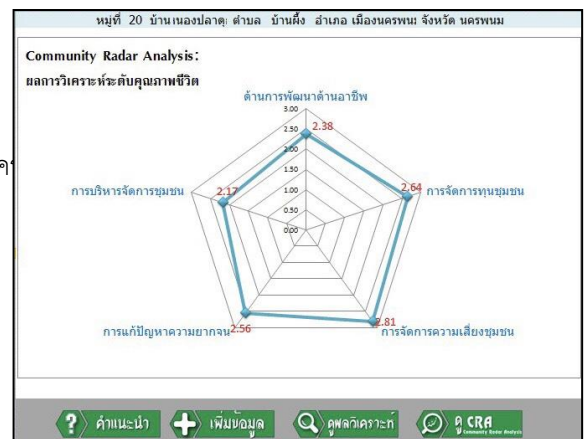
CIA บ้านวังกระแส หมู่ที่ ๑๘

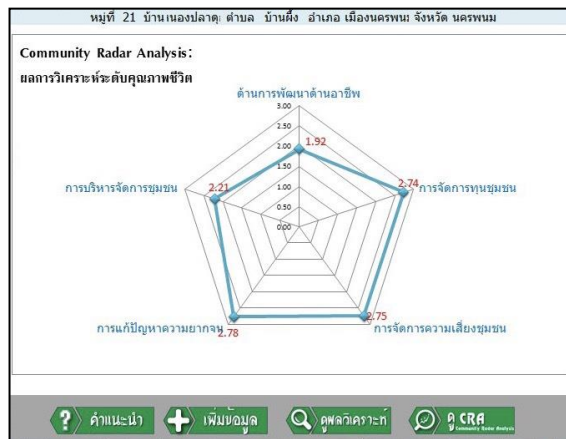
CIA บ้านน้อยนาคำ หมู่ที่ ๑๙

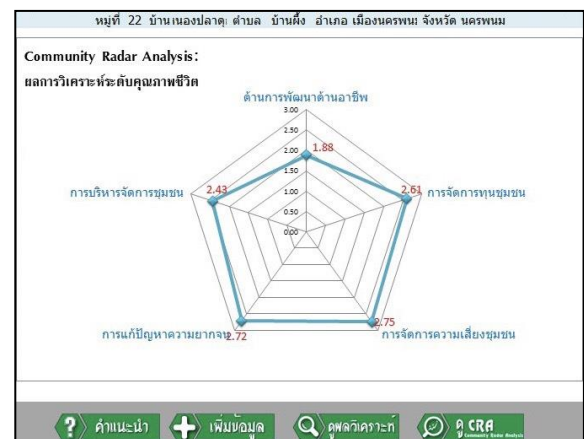
CIA บ้านหนองปลาตุก หมู่ที่ ๒๐

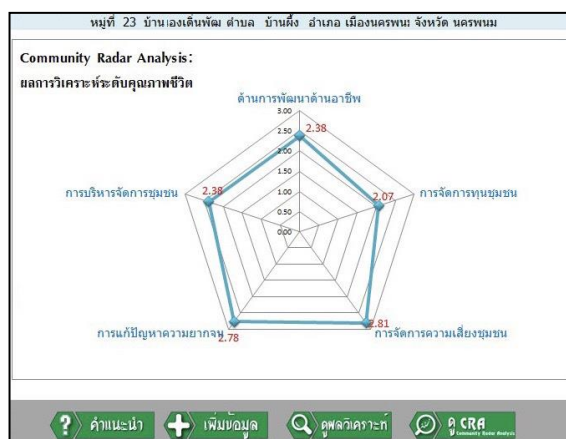
CIA บ้านหนองปลาตุก หมู่ที่ ๒๑

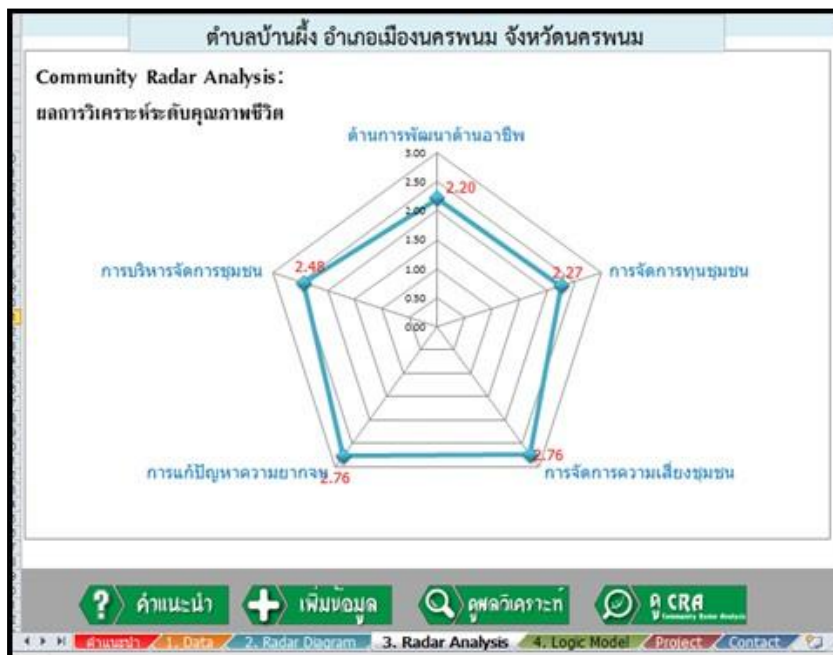

CIA บ้านหนองปลาตุก หมู่ที่ ๒๒

CIA บ้านหนองปลาตุก หมู่ที่ ๒๓

จากภาพ ตำบลบ้านฝาง ได้นำข้อมูล จปฐ ปี ๒๕๖๑ ข้อมูล กชช.๒ค ปี ๒๕๖๐ และข้อมูลอื่นๆ มาวิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต ด้วยโปรแกรม Community Radar Analysis จะปรากฏภาพรวมของตำบลทั้งหมด แสดงค่าคะแนนของระดับปัญหาจากมากไปหาน้อย จากผังเรดาร์นำเสนอผลการวิเคราะห์ เรียงลำดับ ได้ดังนี้

อันดับที่ ๑ การจัดการความเสี่ยงชุมชน (จุดมีค่า = ๒.๑๐)

อันดับที่ ๒ การพัฒนาอาชีพ (จุดมีค่า = ๒.๑๖)

อันดับที่ ๓ การแก้ไขปัญหาความยากจน (จุดมีค่า = ๒.๑๘)

อันดับที่ ๔ การบริหารจัดการชุมชน (จุดมีค่า = ๒.๒๖)

อันดับที่ ๕ การจัดการทุนชุมชน (จุดมีค่า = ๒.๒๗)

๒.๒.๓. กำหนดความต้องการร่วมกัน

๑) คณะทำงานทีมบูรณาการร่วมกันดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยให้ทุกหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด วิเคราะห์ร่วมกัน รวมถึงการวิเคราะห์ชุมชน ในทุกมิติทั้งด้านการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ของตำบล “การศึกษาก้าวหน้า อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เศรษฐกิจสดใส ชุมชนปลอดภัย ใส่ใจสุขภาพ เชื่อมมิตรภาพสู่อาเซียน”

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตำบลด้วยโปรแกรม Community Information Radar Analysis (CIA) ได้นำมาวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของคนในตำบล โดยการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และกำหนดการจัดลำดับปัญหาจากการวิเคราะห์ ลงมติคัดเลือกทำสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

๒.๑.๑) สารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านอาชีพ เนื่องตำบลบ้านฝาง ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ไม่มีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ และขาดอาชีพเสริม จึงได้กำหนดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๑.๒) สารสนเทศเพื่อการจัดการความเสี่ยงของชุมชน(ภูมิคุ้มกัน) เนื่องจากตำบลบ้านฝาง มีอุบัติเหตุบนท้องถนนเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ปัญหายาเสพติด และการท้อง เป็นเส้นทางสัญจรผ่านไปมาของประชาชน จึงได้กำหนดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๑.๓) สารสนเทศด้านการจัดการทุนชุมชน เช่น การแก้ไขน้ำอุปโภค บริโภคไม่สะอาด ไม่เพียงพอ

๒.๑.๔) สารสนเทศด้านการบริหารจัดการชุมชน เนื่องจากมีปัญหาที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสไม่มั่นคง ถาวร

๒.๑.๕) สารสนเทศด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เกิดจาก รายได้จากการจำหน่ายสินค้าน้อย ขาดแพร่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้า

๓) เมื่อได้ข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศชุมชนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในเวทีประชาคมได้ร่วมกันเสนอกิจกรรม/โครงการเพื่อปรับปรุงแผนพัฒนาหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน

๒.๒.๔. ร่วมกันจัดทำสารสนเทศ

รวบรวมข้อมูล และจัดประเภทข้อมูลที่หมู่บ้านมีจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านศาสนาและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจัดทำรูปแบบสารสนเทศที่หมู่บ้านต้องการ โดยมีรูปแบบระบบสารสนเทศของหมู่บ้าน ดังนี้

๑) ปรับปรุงข้อมูลภายในศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศประจำตำบล/หมู่บ้าน

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม		
กลุ่มจักสานไม้ไผ่		
1. นางนริศดา	อ้วนจิ	ประธาน
2. นายขุน	จันทราพร	รองประธาน
3. นายสมหมาย	ดวงดี	เลขานุการ
4. นางนันทนา	บุญโยประการ	เหรัญญิก
5. นายเทวี	ศรีสงฆ์ดาบ	กรรมการ
6. นายสมหมาย	พันธุ์รักษา	กรรมการ
7. นายนคร	บุญล้น	กรรมการ
8. นายสอ	อ้วนจิ	กรรมการ
9. นางอุไรวรรณ	หล่อนดี	กรรมการ
กลุ่มกอละแม		
1. นางจันทราภา	สิงห์มอญ	ประธาน
2. นางจินดา	นาอุดม	รองประธาน
3. นางสำเร็จ	พิลาพา	เลขานุการ
4. นางกิ่งแก้ว	เสนสอน	เหรัญญิก
5. นางสมหวัด	วงศ์คำ	กรรมการ
6. นางบุญมา	อ้วนจิ	กรรมการ
7. นางเตียง	แสงอ่อน	กรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม		
กลุ่มผู้นำห้วยลัมโง		
1. นายศักดิ์สิทธิ์	จันทร์เพ็ญ	ประธาน
2. นายบุญมา	รอนดี	รองประธาน
3. นางกุหลาบ	แก่งสกุล	เลขานุการ
4. นางสาวนาถยา	อ่อนดา	เหรัญญิก
5. นายโพธิ์ชัย	วงศ์เสือ	กรรมการ
6. นายยาน	เขียนเสือ	กรรมการ
7. นางกุหลาบ	แก่งสกุล	กรรมการ
8. นายธีรวรรณ	บุสโคตร	กรรมการ
9. นายรัชติพร	ฉายวงศ์	กรรมการ
10. นายสันติภาพ	แก้วพล	กรรมการ
11. นายสุนทร	เสนสอน	กรรมการ
กลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์และเมล็ดพันธุ์		
1. นางสาววิจิตรมาศ	อุทัยวัฒน์	ประธาน
2. นายบุญมา	รอนดี	รองประธาน
3. นายศักดิ์สิทธิ์	จันทร์เพ็ญ	เลขานุการ
4. นายสมพงษ์	หล่อนดี	เหรัญญิก
5. นางฉวี	จันทร์พา	กรรมการ
6. นายวันทา	บุญกิจ	กรรมการ
7. นายทองเรือน	เขียนเสือ	กรรมการ
8. นายคณิน	ศรีบัวทอง	กรรมการ
9. นางคำไพ	ปัดนา	กรรมการ
10. นายบุญเหลือ	เพียรชนะ	กรรมการ
11. นายประนอม	ราชบาศรี	กรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

กลุ่มใยแมงมุม

1. นายสมดี	ไชยรี	ประธาน
2. นางสาวสุนิสา	จันทร์	รองประธาน
3. นางมาลัย	สิงห์มอญ	เลขานุการ
4. นางทองมณี	ญาบุญ	เหรัญญิก
5. นางเสริมสวย	พลอาสา	กรรมการ
6. นางม้วย	พิลาณ	กรรมการ
7. นางนภาพร	มณีบุญญ์	กรรมการ

กลุ่มข้าวแต่น

1. นางตาลอ่อน	จันทา	ประธาน
2. นางอนิไลดา	พันรักษา	รองประธาน
3. นางเกะแก้ว	พันรักษา	เลขานุการ
4. นางสัมพันธ์	ดวงค์	เหรัญญิก
5. นางฐานิดา	อ้วนจี	กรรมการ
6. นางเรียงชัย	จันทร์พรม	กรรมการ
7. นางวารี	เหลาคำ	กรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

กลุ่มจักสานหมวก

1. นายวันทา	นกุลกิจ	ประธาน
2. นางกชศรี	พิลาณ	รองประธาน
3. นางพรมลี	ชัยปัญญา	เลขานุการ
4. นางทอง	ทะโยชา	เหรัญญิก
5. นางอุทัย	จันทร์พรม	กรรมการ
6. นางต่ำง	พิลาณ	กรรมการ
7. นางสวย	เข็มพรมรี	กรรมการ

กลุ่มเหรียญไปรยทาน

1. นางนุ้ม	ไตรจัก	ประธาน
2. นางจันทร์เพ็ญ	ศรีบุญเรือง	รองประธาน
3. นางสงบ	สิงห์มอญ	เลขานุการ
4. นางสงฆ์กา	อ้วนจี	เหรัญญิก
5. นางนงค์	บุตรโคส่า	กรรมการ
6. นางบุญเรียง	ชนะแพน	กรรมการ
7. นางบุญสง	จันทร์	กรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

การปกครองแบ่งออกเป็น 7 คุ่ม ได้แก่

๑. คุ่มประชาชื่น	หัวหน้าคุ่ม	นายนคร	บุญล้น
๒. คุ่มรับอรุณ	หัวหน้าคุ่ม	นายสุน	จันทร์พรม
๓. คุ่มกลองยาว	หัวหน้าคุ่ม	นายสมหมาย	พันรักษา
๔. คุ่มวัดพัฒนา	หัวหน้าคุ่ม	นางบุญใจ	คำเพชรดี
๕. คุ่มตะวันตกฟ้า	หัวหน้าคุ่ม	นายจันดี	ไชยปัญญา
๖. คุ่มไต่ใจซื่อ	หัวหน้าคุ่ม	นางจินดา	นาอุดม
๗. คุ่มตะวันตกฟ้า	หัวหน้าคุ่ม	นางวารี	สารบรรณ

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ 17

1. นายจันดี	ไชยปัญญา	ประธาน
2. นายเลื่อน	จันทร์พรม	รองประธาน
3. นายศักดิ์สิทธิ์	จันทร์เพ็ญ	เลขานุการ
4. นางสาวสุรินทร์	พิลาณ	เหรัญญิก
5. นางอุษา	อ้อนตา	กรรมการ
6. นางศิริวรรณ	มูลโคตร	กรรมการ
7. นางกุหลาบ	แก่งสกุล	กรรมการ
8. นางนตรนภา	ทองสำ	กรรมการ
9. นางณัฐดา	อ้วนจี	กรรมการ

คณะกรรมการหมู่บ้าน

๑. นายสุรินทร์	พิลาณ	ผู้ใหญ่บ้าน	ประธาน
๒. นายเลื่อน	จันทร์พรม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	รองประธาน
๓. นายจันดี	ไชยปัญญา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รองประธาน
๔. นายอจระ	จันทร์พรม	ส.อบต.	กรรมการ
๕. นางกุหลาบ	แก่งสกุล	ประธาน อสม.	กรรมการ
๖. นางสาวเรีง	พิลาทา	ประธานกลุ่มสตรี	กรรมการ
๗. นายนคร	บุญล้น	หัวหน้าคุ่ม	กรรมการ
๘. นางวารี	สารบรรณ	หัวหน้าคุ่ม	กรรมการ
๙. นายสมหมาย	พันรักษา	หัวหน้าคุ่ม	กรรมการ
๑๐. นายสุน	จันทร์พรม	หัวหน้าคุ่ม	กรรมการ
๑๑. นายจินดา	นาอุดม	หัวหน้าคุ่ม	กรรมการ
๑๒. นายเกียรติศักดิ์	เย็นเลื้อ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	เลขานุการ
๑๓. นางบุญใจ	คำเพชรดี	หัวหน้าคุ่ม	เหรัญญิก

๒) เว็บไซต์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม <http://nakhonphanom.cdd.go.th> เมนู หมู่บ้าน

สารสนเทศชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ขนาดอักษร : + - ภาษา :
ค้นหา :

หน้าแรก บริการของเรา ภาพกิจกรรม ข่าวประชาสัมพันธ์ ประกาศแจ้งข้อสั่งการ ข่าวประชาสัมพันธ์ สพอ. เกี่ยวกับหน่วยงาน ลิงก์ ดาวโหลด

หมู่บ้านสารสนเทศชุมชน

หมู่บ้านสารสนเทศเพื่อการพัฒนา
เศรษฐกิจชุมชนและพัฒนากฎหมายชีวิต
ประจำปี 2561 จังหวัดนครพนม (บ้านนา...)

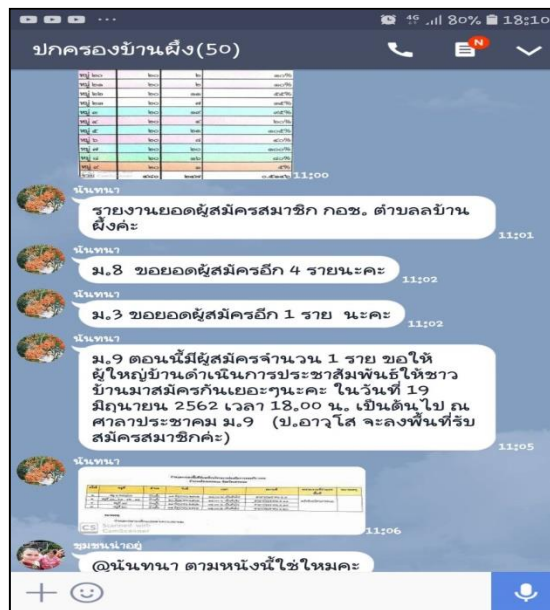

หมู่บ้านสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ระดับจังหวัด ปี 2560 (บ้านเรื่อ น.8
น.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม)

ชุมชนที่ยั่งยืน ยั่งยืน หมู่ 3
ตำบลบ้าน อำเภอนาแก จังหวัด
นครพนม

๓) กลุ่ม Line สารสนเทศปกครองตำบลบ้านฝาง

๓) สื่ออื่นๆ ได้แก่ หอกระจายข่าว และมุมหนังสือที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

๒.๒.๕. เผยแพร่และบำรุงรักษา

๑) มีศูนย์เรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสาร พบปะ ประชาคม นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน

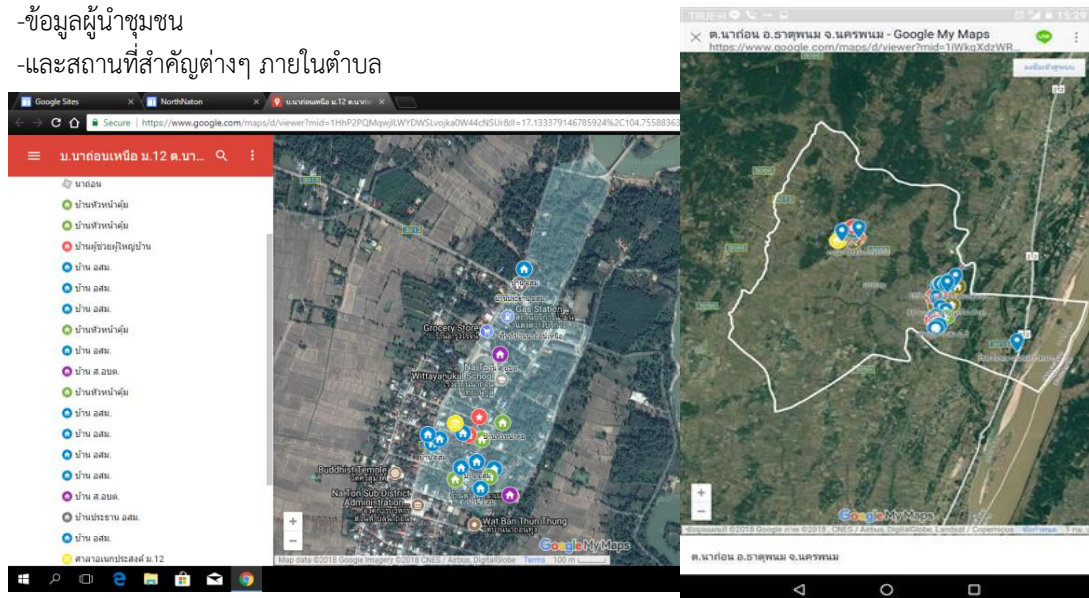
๒) หมู่บ้านนำสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านเผยแพร่ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม หอกระจายข่าว เอกสารแผ่นพับ โฉนด เป็นต้น

๓) มีคณะทำงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานหมู่บ้านสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีพัฒนาการประจำตำบล ปลัดผู้ประสานงานตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง เป็นที่ปรึกษา

๒.๓ การจัดทำสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

ประกอบด้วย

- ข้อมูลหมู่บ้าน และตำบล
- ข้อมูลผู้นำชุมชน
- และสถานที่สำคัญต่างๆ ภายในตำบล

๒.๔ การมีส่วนร่วม กิจกรรม/โครงการ มีภาคีสนับสนุน/งบประมาณ

ชุมชนได้กำหนดการจัดทำสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตำบลบ้านผึ้ง โดยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม CIA ข้อมูลสารสนเทศแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกันนัก จึงเห็นสมควรจัดทำสารสนเทศ ๕ ด้าน ดังนี้

๑) สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการชุมชน

๑.๑ เกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะ

แนวทางแก้ไข โครงการลดเมืองร้อน ด้วยมือเรา รักษาสิ่งแวดล้อม

- ดำเนินการทั้ง ๒๓ หมู่บ้าน

๒) สารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านอาชีพ

เกิดจาก ตำบลนาถ่อนประสบปัญหาอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

แนวทางแก้ไข โครงการอยู่เฝ้าระวังอุบัติเหตุบนท้องถนน

หน่วยงานที่สนับสนุน

-กองทุนแม่ของแผ่นดินทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน สนับสนุนงบประมาณ และอบต.นาถ่อน สนับสนุนรถตู้

EMS

๓) สารสนเทศเพื่อการจัดการทุนชุมชน

เกิดจาก แหล่งน้ำเพื่ออุปโภค ไม่สะอาดและไม่เพียงพอ

แนวทางแก้ไข ขุดลอกห้วยบังฮวก

หน่วยงานที่สนับสนุน หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๒๒

๔) สารสนเทศเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

เกิดจาก รายได้จากการจำหน่ายสินค้าน้อย ขาดแพร่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้า

แนวทางแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาและสารสนเทศระหว่างหมู่บ้าน

ขอรับการสนับสนุนจาก ไม่มีงบประมาณ

๕) สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการชุมชน

เกิดจาก ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง ถาวร

แก้ไข โครงการซ่อมแซมบ้านพอเพียง ขอรับการสนับสนุนจากสภาองค์กรชุมชน งบประมาณ

จำนวน ๖ หลังๆ ละ ๑๙,๐๐๐ บาท

๒.๕ การดำเนินกิจกรรม/โครงการเชิงบูรณาการ (ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จ)

๑.โครงการรวมกลุ่มข้าวอินทรีย์ สมาชิก ๑๗๑ ราย จำนวน ๑,๘๔๑ ไร่

หน่วยงานที่สนับสนุน

- กรมส่งเสริมวิชาการเกษตร สนับสนุนความรู้ทางวิชาการและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครพนม สนับสนุนโรงสีตำบล ณ บ้านนาถ่อนเหนือ ,
- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสกลนคร กรมการข้าว สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๘๕ กระสอบๆ ละ ๒๕ กิโลกรัม รวมเป็น ๔,๖๒๕ กิโลกรัม

หน่วยงานที่สนับสนุนปศุสัตว์จังหวัดนครพนม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำโรงเรือนเลี้ยงโค จำนวน ๕ รายการละ ๕๐,๐๐๐ บาท และฟาร์มต้นแบบ ๑ รายการละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และฟาร์มสาธิต ๑ รายการละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ทำโครงการตำบลท่องเที่ยวโดยชุมชน

หน่วยงานที่สนับสนุน การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม งบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๔. จัดทำโครงการอยู่เวรยาม เฝ้าระวังอุบัติเหตุบนท้องถนน

หน่วยงานที่สนับสนุน

-กองทุนแม่ของแผ่นดินทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน สนับสนุนงบประมาณ และอบต.นาถ่อน สนับสนุนรถตู้

EMS

๕. โครงการขุดลอกห้วยบังฮวก

หน่วยงานที่สนับสนุน หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๒๒

๖.โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาและสารสนเทศระหว่างหมู่บ้าน (ภูมิปัญญาการตีพรำ บ้านนาถ่อน ม.๑๔)

ขอรับการสนับสนุนจาก ไม่มีงบประมาณ

๗. โครงการซ่อมแซมบ้านพอเพียง ขอบรับการสนับสนุนจากสภาองค์กรชุมชน งบประมาณ จำนวน ๖ หลังๆ ละ ๑๙,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๔,๐๐๐ บาท
(อยู่ระหว่างการดำเนินการ)

๒.๖ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

- หมู่บ้านนำสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านเผยแพร่ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ตำบลนาถ่อน เฟสบุ๊คสารสนเทศตำบลนาถ่อน เว็บไซต์สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครพนม หอกระจายข่าว และ ไลน์ เป็นต้น

๒.๗ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ๑) ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือดี
- ๒) ชาวบ้านมีความรักความสามัคคี เอื้อเฟื้อต่อกัน พึ่งพาอาศัยกัน ร่วมกันพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล
- ๓) หน่วยงานราชการและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีการบูรณาการ กิจกรรม/โครงการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน และตำบล
- ๔) มีศูนย์เรียนรู้ชุมชน ที่เป็นแหล่งค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ง่าย
- ๕) มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
- ๖) มีข้อมูล จปฐ., กชช.๒ค, แผนชุมชน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ(อาชีพ) ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นข้อมูลสารสนเทศ (Information) ของชุมชนและนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน เข้าสู่ระบบแผนชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่นต่อไป
- ๗) มีเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน (CIA) ที่มีคุณภาพ สามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาหมู่บ้าน ตำบลได้

คำนำ

โครงการพัฒนาสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดนครพนม ได้คัดเลือกตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับจังหวัด ด้วยความร่วมมือของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนมและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครพนม ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยการนำข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๑ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นพื้นฐานของคนในครัวเรือนในด้านต่างๆ ข้อมูล กชช.๒ค ปี ๒๕๖๐ ที่แสดงให้เห็นสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน และข้อมูลจากการประชาคมของประชาชนทุกหมู่บ้านในตำบลบ้านผึ้ง มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการใช้โปรแกรม (Community Information Radar Analysis : CIA) นำไปสู่การปรับแผนชุมชน ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้มีการดำเนินการโครงการ ๓ ประเภท “ทำเอง ทำร่วมและทำให้” นำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และประชาชนสามารถบริหารจัดการตนเองแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สรุปลผลการดำเนินการสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม
มิถุนายน ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปของตำบลบ้านผึ้ง	๑
ประวัติความเป็นมา	๒
สภาพพื้นที่ของตำบล	๒
ลักษณะภูมิประเทศ	๒
ภูมิอากาศ	๒
การคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด	๓
จำนวนประชากร	๓
สภาพเศรษฐกิจ	๔
ข้อมูลการเมืองและการปกครอง	๕
ข้อมูลการศึกษา	๖
ข้อมูลทางศาสนา	๗
วัฒนธรรม ประเพณี	๗
สาธารณูปโภค สาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวก	๑๒
แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๒
ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรในชุมชน	๑๒
ผลิตภัณฑ์ในชุมชน	๑๔
ส่วนที่ ๒ แนวทางการพัฒนา	๑๕
การบริหารจัดการ	๑๖
การดำเนินงาน การวิเคราะห์ข้อมูล (CIA)	๒๑
การจัดทำสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)	๓๒
การมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการ ภาคีสสนับสนุน/งบประมาณ	๓๒
การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการเชิงบูรณาการ	๓๔
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	๓๗
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๓๗
ภาคผนวก	๓๘